

Czwartek, 27 listopada 2014 r.

P8_TA(2014)0065

Serbia: sprawa oskarżonego o zbrodnie wojenne Wojislava Šešelja

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie Serbii: sprawa oskarżonego o zbrodnie wojenne Wojysława Szeszela (2014/2970(RSP))

(2016/C 289/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Serbii,
  - uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Serbii, który wszedł w życie dnia 1 września 2013 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 8 października 2014 r. dotyczące postępów Serbii w roku 2014 (SWD (2014)0302),
  - uwzględniając statut Międzynarodowego Trybunału ds. Ścigania Osób Odpowiedzialnych za Poważne Naruszenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego Popelnione na Terytorium Byłej Jugosławii od 1991 r. (ICTY),
  - uwzględniając art. 65 Regulaminu oraz dowody przedstawione przed ICTY,
  - uwzględniając art. 135 ust. 5 oraz art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Wojisław Szeszel, przewodniczący Serbskiej Partii Radykalnej, jest oskarżony przed ICTY o takie zbrodnie jak: prześladowania ze względów politycznych, rasowych lub religijnych, deportacje, nieludzkie czyny (przymusowe przesiedlenia) (zbrodnie przeciwko ludzkości), a także o morderstwa, tortury, okrutne traktowanie, bezmyślne burzenie wsi, spustoszenia nieusprawiedliwione koniecznością wojenną, burzenie lub umyślne niszczenie obiektów wykorzystywanych do celów religijnych lub edukacyjnych, rabunek własności publicznej lub prywatnej (pogwałcenie praw i zwyczajów wojennych) w Chorwacji, Bośni i Hercegowinie oraz części Wojwodiny (Serbia), popełnione w latach 1991-1993;
- B. mając na uwadze, że ICTY został utworzony przez Organizację Narodów Zjednoczonych w 1993 r. w celu osądzenia zbrodni wojennych, do których doszło w latach 90. ubiegłego stulecia, a tym samym położenia fundamentów pod rozwiązywanie konfliktu, a następnie rozwój w tym regionie;
- C. mając na uwadze, że w dniu 6 listopada 2014 r. Izba Procesowa ICTY wydała *proprio motu* decyzję o tymczasowym zwolnieniu Wojysława Szeszela – który spędził ponad jedenaście lat w areszcie i którego proces wciąż trwa – z uwagi na pogorszenie jego stanu zdrowia, na następujących warunkach: (i) nie będzie wpływał na świadków i ofiary; oraz (ii) stawi się przed Izbą Procesową w trybie natychmiastowym na jej wezwanie; mając na uwadze, że Wojisław Szeszel od początku procesu był wrogo nastawiony do ICTY, często przerywając, zakłócając i opóźniając postępowanie przed trybunałem, a w trzech osobnych przypadkach został oskarżony o lekceważenie sądu za zastraszanie świadków;
- D. mając na uwadze, że po powrocie do Serbii Wojisław Szeszel wygłosił publicznie w Belgradzie kilka przemówień, w których podkreślił, że nie stawi się dobrowolnie przed trybunałem, jeżeli zostanie wezwany, zapowiedział zatem zamiar naruszenia jednego z dwóch warunków jego zwolnienia;
- E. mając na uwadze, że w swoich wypowiedziach publicznych Wojisław Szeszel wielokrotnie domagał się utworzenia „Wielkiej Serbii”, publicznie wysuwając roszczenia wobec krajów sąsiadujących, w tym Chorwacji – państwa członkowskiego UE, i podlegając do nienawiści wobec obcokrajowców; mając na uwadze, że w jednym z oświadczeń dla prasy pogratulował serbskim czetnikom „wyzwolenia” Vukovaru z okazji 23. rocznicy kapitulacji tego chorwackiego miasta przed serbskimi siłami paramilitarnymi oraz armią jugosłowiańską w 1991 r. oraz związanych z tym zbrodni, naruszając tym samym zakaz wpływania na świadków; mając na uwadze, że serbskie ugrupowanie pokojowe Kobiety w Czerni zgromadziło się w Belgradzie w celu upamiętnienia ofiar oblężenia tego miasta w formie spektaklu zatytułowanego „Nigdy nie zapomnimy zbrodni w Vukovarze”;

Czwartek, 27 listopada 2014 r.

1. zdecydowanie potępią Wojisława Szeszela za podżeganie do wojny, nawoływanie do nienawiści i zachęcanie do roszczeń terytorialnych, a także jego próby sprowadzenia Serbii z proeuropejskiego kursu; potępią prowokacyjne działania publiczne i retorykę wojenną, które stosuje on od momentu tymczasowego zwolnienia i które ponownie otworzyły rany w psychice ofiar, związane z wojną i okropieństwami, do jakich doszło na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia; podkreśla, że ostatnie oświadczenia Wojisława Szeszela mogą zniweczyć postępy poczynione w obszarze współpracy regionalnej i pojednania, a tym samym zaprzepaścić wysiłki ostatnich lat;
2. przypomina władzom serbskim o ich zobowiązaniach w ramach współpracy z ICTY oraz o zobowiązaniach Serbii jako kraju kandydującego do członkostwa w UE; z niepokojem zwraca uwagę, że brak odpowiedniej reakcji politycznej i prawnej ze strony władz serbskich wobec zachowania Wojisława Szeszela podważa zaufanie ofiar do systemu sądownictwa; zachęca serbskie władze i partie demokratyczne do potępienia wszelkich publicznych przejawów nawoływania do nienawiści lub stosowania retoryki wojennej oraz do działania na rzecz ochrony praw mniejszości i praw kulturalnych; wzywa władze serbskie do zbadania, czy Wojisław Szeszel naruszył serbskie prawo, oraz do wzmocnienia i pełnego stosowania prawodawstwa zakazującego nawoływania do nienawiści, dyskryminacji i podżegania do przemocy; popiera wszystkie partie polityczne, organizacje pozarządowe i osoby, które walczą z mową nienawiści w Serbii;
3. wzywa ICTY i prokuratora trybunału do podjęcia działań w celu ponownego przeanalizowania istnienia przesłanek tymczasowego zwolnienia w świetle nowych okoliczności; zwraca uwagę, że różne standardy, jeżeli chodzi o praktykę stosowania zwolnienia tymczasowego przez trybunał, nie przyczynią się do osiągnięcia celów ICTY; zachęca ICTY do podjęcia zdecydowanych działań w celu odzyskania zaufania, nadwężonego przez skandaliczne i niedopuszczalne oświadczenia publiczne Wojisława Szeszela, w tym do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu szybszego zakończenia wszystkich procesów i postępowań apelacyjnych toczących się przed trybunałem; przypomina, że pociągnięcie do odpowiedzialności zbrodniarzy wojennych jest niezbędnym warunkiem rzeczywistego i długotrwałego procesu pojednania;
4. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, prezydentowi, rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Serbii, Radzie Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz p